

Bruksela, 25 listopada 2019 r.
(OR. en)

14459/19

DEVGEN 215
GENDER 56
SUSTDEV 167
SOC 769
ONU 131
ACP 138
RELEX 1092
COHAFA 101
COHOM 123

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Data:	25 listopada 2019 r.
Do:	Delegacje

Nr poprz. dok.:	13993/19
Dotyczy:	Realizacja drugiego unijnego planu działania w sprawie równości płci w 2018 r.: wzmacnianie równości płci i pozycji kobiet w działaniach zewnętrznych UE – Konkluzje Rady (25 listopada 2019 r.)

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady pt. „Realizacja drugiego unijnego planu działania w sprawie równości płci w 2018 r.: wzmacnianie równości płci i pozycji kobiet w działaniach zewnętrznych UE”; dokument ten został przyjęty przez Radę w dniu 25 listopada 2019 r. na jej 3732. posiedzeniu.

**Konkluzje Rady pt. „Realizacja drugiego unijnego planu działania w sprawie równości płci
w 2018 r.:**

wzmacnianie równości płci i pozycji kobiet w działaniach zewnętrznych UE”

1. Rada przyjmuje do wiadomości, że w 2018 r. osiągnięto dalsze znaczące postępy w skali globalnej w zakresie równości płci i wzmacniania pozycji kobiet. Kilka krajów przyjęło lub jest gotowych przyjąć przepisy dotyczące równości i przepisy antydyskryminacyjne, zwiększyło budżet na kwestie dotyczące równości płci i poprawiło jakość procesów z zakresu sprawozdawczości i przejrzystości. Są dowody pokazujące, że sytuacja dziewcząt i kobiet poprawia się, mniej jest przypadków dziecięcych, wczesnych i przymusowych małżeństw, większa jest skala włączenia społecznego i rośnie uczestnictwo w życiu politycznym, gospodarczym i publicznym. Niemniej, pomimo wszystkich przykładów poprawy sytuacji, nie ma jak dotąd na świecie kraju, co do którego można by uznać, że jest na dobrej drodze do osiągnięcia równości płci do 2030 r. Rada jest zaniepokojona, że według szacunków przy obecnym tempie poprawy zlikwidowanie różnic w traktowaniu kobiet i mężczyzn w skali globalnej zajęłoby 108 lat¹. W wielu częściach świata ograniczana jest możliwość pełnego korzystania przez kobiety i dziewczęta ze wszystkich praw człowieka, a organizacje społeczeństwa obywatelskiego, w tym organizacje praw kobiet, mierzą się z coraz większymi wyzwaniami w kurczącej się przestrzeni demokratycznej na świecie. Nierówności ze względu na płeć pogłębiają się z powodu przedłużających się konfliktów, skutków zmiany klimatu, klęsk żywiołowych i przymusowych wysiedleń.
2. Pilnie potrzebna jest dużo bardziej pogłębiona, szybsza i ambitniejsza reakcja na szczeblu światowym, regionalnym i lokalnym, aby zrealizować Agendę 2030 i jej cele zrównoważonego rozwoju oraz cele szczegółowe dotyczące płci. Rada potwierdza zatem pełne i niezachwiane zobowiązanie na rzecz osiągnięcia do 2030 r. 17 celów zrównoważonego rozwoju, w tym propagowania pełnego korzystania przez kobiety i dziewczęta z wszystkich praw człowieka, równości płci i wzmocnienia pozycji kobiet i dziewcząt; kwestie te będą traktowane priorytetowo we wszystkich obszarach polityki i działań. Jest to nadrzędny priorytet UE, a plan działania w sprawie równości płci jest jednym z podstawowych narzędzi przyczyniających się do osiągnięcia tych celów poprzez zsynchronizowanie wysiłków instytucji UE i państw członkowskich zmierzających w tym kierunku. Należy przyspieszyć postępy, a także zachować i chronić dotychczasowe osiągnięcia przed regresem czy zwrotem wstecz.

¹ Według Global Gender Gap Report (*Sprawozdanie na temat różnic w traktowaniu kobiet i mężczyzn na świecie*) z 2018 r. opublikowanego przez Światowe Forum Ekonomiczne.

3. Rada przywołuje swoje konkluzje z 26 listopada 2018 r. dotyczące realizacji drugiego unijnego planu działania w sprawie równości płci w 2017 r.: „Równość płci i wzmocnienie pozycji kobiet:
odmiana losu dziewcząt i kobiet w kontekście stosunków zewnętrznych UE w latach 2016–2020” i potwierdza, jak istotne jest zapewnienie jego strategicznej i sprawnej realizacji w drodze monitorowania, oceny, sprawozdawczości i działań następnych we wszystkich obszarach stosunków zewnętrznych UE.
4. Rada przywołuje również swoje konkluzje z 10 grudnia 2018 r. w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa i ponownie potwierdza zobowiązanie UE na rzecz pełnego wdrożenia rezolucji nr 1325 Rady Bezpieczeństwa ONZ i rezolucji następnych. Podkreśla znaczenie pełnego i znaczącego uczestnictwa kobiet w zapobieganiu konfliktom, budowaniu pokoju i rozwiązywaniu konfliktów oraz w budowaniu odporności lokalnych społeczności. Rada potwierdza zobowiązanie UE i państw członkowskich dotyczące zapewnienia, by prawa kobiet i dziewcząt, ich sprawczość i ochrona były zagwarantowane i strzeżone przed konfliktami, w ich trakcie i po ich zakończeniu. Potwierdza też swoje zobowiązanie dotyczące nowego unijnego strategicznego podejścia w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa, które podkreśla potrzebę podjęcia konkretnych zobowiązań i działań oraz potrzebę zaangażowania, upodmiotowienia, ochrony i wspierania kobiet i dziewcząt, by osiągnąć długotrwały pokój i bezpieczeństwo jako niezbywalne elementy praw człowieka i zrównoważonego rozwoju, zgodnie z Agendą na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i jej celami zrównoważonego rozwoju oraz z nowym Europejskim konsensusem w sprawie rozwoju.
5. Rada z zadowoleniem przyjmuje postępy w realizacji drugiego planu działania w sprawie równości płci, przedstawione w sprawozdaniu z realizacji z 2018 r. Wzywa Komisję, wysoką przedstawiciel i państwa członkowskie, aby nadal zwiększały swoje poparcie dla równości płci, pełnego korzystania z praw człowieka przez wszystkie kobiety i dziewczęta i wzmocnienia ich pozycji na całym świecie i by odgrywali kluczową i rosnącą rolę w usprawnianiu tego procesu i należyтым wykorzystywaniu zasobów w tym celu.

6. Rada odnotowuje z satysfakcją zwiększony nacisk UE na równość płci i wzmocnienie pozycji kobiet, co znalazło odzwierciedlenie w sprawozdaniu z realizacji z 2018 r., w szczególności w obszarze praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych, w tym praw w biznesie i praw człowieka; rosnące wykorzystywanie analizy dotyczącej płci w przygotowywaniu i formułowaniu projektów; ciągle ulepszenia w kierunku zmiany kultury instytucjonalnej; zwiększoną spójność i lepszą koordynację pomiędzy instytucjami UE oraz pomiędzy tymi instytucjami a państwami członkowskimi UE; częstsze uwzględnianie kwestii dotyczących równości płci i praw człowieka w dialogach merytorycznych i politycznych; oraz wzmocnioną rolę w wspieraniu rozliczalności w systemie humanitarnym w kontekście zajmowania się przemocą uwarunkowaną płcią. Rada z zadowoleniem przyjmuje również fakt, że UE nadaje teraz większe znaczenie kwestiom równości płci – i zapewnia ich lepszą dostrzegalność – na stosownych forach międzynarodowych, w tym na forum oenzetowskiej Komisji ds. Statusu Kobiet.
7. Podkreślając dotychczasowe osiągnięcia Rada odnotowuje, że postępy są nierównomierne w poszczególnych priorytetach tematycznych i wśród różnych podmiotów unijnych. Nadal dużo jest do zrobienia i będzie to wymagało zwiększonych wspólnych wysiłków ze strony Komisji, wysokiej przedstawiciel i wszystkich państw członkowskich, by w pełni zrealizować unijną politykę w zakresie równości płci w stosunkach zewnętrznych i osiągnąć standardy minimalne wskazane w planie działania w sprawie równości płci (2016–2020).
8. Rada odnotowuje z ogromnym zaniepokojeniem, że pomimo zaobserwowanych do dzisiaj postępów przy obecnym tempie trudno będzie osiągnąć cel planu działania w sprawie równości płci do 2020 r., tak aby 85 % wszystkich nowych działań w znacznym stopniu (znacznik G 1) lub zasadniczo (znacznik G 2)² wносиło wkład w równość płci i wzmocnienie pozycji kobiet. W tym kontekście Rada z niepokojem przyjmuje do wiadomości, że najnowsze szacunki wskazują na poważne niedofinansowanie celu zrównoważonego rozwoju nr 5. Zdecydowanie zachęca zatem wszystkie podmioty do połączenia wysiłków na rzecz przyspieszenia realizacji tego celu. W tym kontekście Rada przypomina Komisji, wysokiej przedstawiciel i państwom członkowskim o potrzebie uwzględniania celów dotyczących równości płci we wszystkich możliwych okolicznościach i o przedstawieniu uzasadnienia we wszystkich przypadkach, w których nie jest to możliwe³. Przypomina również, że ambitne cele w zakresie równości płci powinny obejmować inne czynniki, takie jak wiek i niepełnosprawność, aby zapewnić zwiększony pozytywny efekt.

² Zgodnie z definicją Komitetu Pomocy Rozwojowej (DAC) Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD).

³ W takich przypadkach działanie otrzymuje punktację zerową przy użyciu znacznika równości płci („G0”).

9. UE podtrzymuje swoje zobowiązanie do propagowania, ochrony i przestrzegania wszystkich praw człowieka oraz do pełnego i skutecznego wdrożenia postanowień pekińskiej platformy działania, programu działania Międzynarodowej Konferencji na temat Ludności i Rozwoju oraz wyników ich konferencji przeglądowych, a także podtrzymuje w tym kontekście swoje zobowiązanie na rzecz praw i zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego. Mając to na względzie, Rada potwierdza zobowiązanie UE do propagowania, ochrony i przestrzegania praw każdej osoby do pełnej kontroli oraz swobodnego i odpowiedzialnego podejmowania decyzji – w sposób wolny od dyskryminacji, przymusu i przemocy – w kwestiach dotyczących seksualności oraz zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego. UE zwraca ponadto uwagę na potrzebę powszechnego dostępu po przystępnych cenach do rzetelnych i wszechstronnych informacji na temat zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, edukacji w tym zakresie (w tym do wszechstronnej edukacji seksualnej) oraz usług opieki zdrowotnej. Rada z zadowoleniem przyjmuje szczegółowe sprawozdanie – w tym załącznik 5 do sprawozdania z realizacji planu działania – z unijnych działań w zakresie zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego oraz praw reprodukcyjnych i seksualnych przedstawionych w nowym europejskim konsensusie w sprawie rozwoju i z zadowoleniem odnotowuje, że w 2018 r. zwiększono finansowanie w tej dziedzinie. Niemniej z uwagi na doniesienia o spadku liczby nowych działań Rada zachęca Komisję i państwa członkowskie do zintensyfikowania wysiłków w tej dziedzinie w nadchodzących latach. W tym względzie Rada przypomina o zobowiązaniach poczynionych podczas Międzynarodowej Konferencji na temat Ludności i Rozwoju – w tym roku przypada 25 rocznica jej organizowania – i podkreśla potrzebę poprawy metodyki w zakresie sprawozdawczości w skali globalnej. Ponadto Rada podkreśla, że ważne jest, by nadal starać się o dodatkowe środki finansowe i wspierać zainteresowane strony w tej dziedzinie.
10. Rada z zadowoleniem przyjmuje fakt, że UE przykłada coraz większą uwagę do zwalczania wszelkich form dyskryminacji i przemocy będących częścią szerszego zjawiska podatności na zagrożenia i przemocy ze względu na płeć, które jest z kolei ściśle powiązane z utrzymującymi się nierównościami i ogólniej pojmowanymi atakami na równość płci oraz na pełne korzystanie z praw człowieka przez kobiety i dziewczęta, w tym zwalczania przemocy online i przemocy cyfrowej oraz cyberprzemocy. W tym duchu Rada wzywa Komisję, wysoką przedstawiciel i wszystkie państwa członkowskie, by przyczyniały się do pełnego i skutecznego wdrażania Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet (CEDAW), której 40. rocznica przypada w tym roku.

11. Rada z zadowoleniem przyjmuje również fakt, że w kontekście humanitarnym i w sytuacjach konfliktu stosowne podmioty skupiają się we współpracy na rzecz rozwoju na przeciwdziałaniu niegodziwemu traktowaniu i molestowaniu. Rada podkreśla znaczenie przestrzegania zobowiązań powziętych w zaleceniu OECD/DAC dotyczącym położenia kresu seksualnemu wykorzystywaniu, niegodziwemu traktowaniu w celach seksualnych i molestowaniu we współpracy na rzecz rozwoju i pomocy humanitarnej.
12. Ponadto Rada wzywa wszystkie unijne podmioty, w tym państwa członkowskie, by podtrzymały wolę zapobiegania, zwalczania i ścigania wszelkich form przemocy seksualnej i przemocy ze względu na płeć, w tym przemocy domowej, szkodliwych praktyk, takich jak okaleczanie żeńskich narządów płciowych oraz dziecięce, wczesne i przymusowe małżeństwa, przemocy w imię honoru, a także przemocy seksualnej i przemocy na tle płciowym związanych z konfliktami zbrojnymi, handlu ludźmi, wykorzystywania seksualnego, niegodziwego traktowania w celach seksualnych i molestowania seksualnego, przemocy i nękania w internecie. W tym kontekście Rada podkreśla, że należy zapewnić pomoc osobom, które doświadczyły przemocy, i przypomina, że UE zobowiązała się zapobiegać wszelkim formom przemocy seksualnej i przemocy ze względu na płeć, w tym wobec mężczyzn i chłopców, zwalczać je i ścigać bez rozróżniania ze względu na orientację i tożsamość płciową osoby dotkniętej przemocą. Przemoc seksualna i przemoc ze względu na płeć to zarówno przyczyna, jak i skutek nierówności płci. Szczególną uwagę należy poświęcić kobietom i dziewczętom, które są narażone na wielorakie, przecinające się formy dyskryminacji, w tym migrantkom, uchodźczyniom, osobom wewnątrznie przesiedlonym oraz kobietom i dziewczętom z niepełnosprawnościami.
13. W tym kontekście Rada z zadowoleniem przyjmuje do wiadomości ciągle postępy w realizacji inicjatywy „Spotlight” UE i ONZ, służącej wyeliminowaniu przemocy wobec kobiet i dziewcząt na całym świecie; w jej ramach w 2018 r. przeznaczono 270 mln EUR na programy w Afryce i Ameryce Łacińskiej. Rada wyraża również uznanie dla silnego przywództwa UE w zakresie „Wezwania do działania w celu ochrony przed przemocą ze względu na płeć w sytuacjach nadzwyczajnych” i wsparcia udzielanego osobom, które doświadczyły przemocy seksualnej i przemocy ze względu na płeć związanych z konfliktami zbrojnymi, w tym poprzez pracę dwojga laureatów pokojowej nagrody Nobla z 2018 r.: Nadii Murad i dr Denisa Mukwege. W tym kontekście Rada podkreśla ponadto znaczenie rezultatów Konferencji na temat położenia kresu przemocy seksualnej i ze względu na płeć w trakcie kryzysów humanitarnych, która odbyła się w Oslo.

14. Podkreśla, że równość płci stanowi jeden z najważniejszych celów na każdym etapie życia i dla osób w każdym wieku, w różnych fazach życia i okresach przejściowych. Mowa tu na przykład o początku szkoły, wstępowaniu na rynek pracy, ciąży i posiadaniu dzieci, małżeństwie, wdowieństwie i emeryturze.
15. Rada ponownie stwierdza, że należy angażować mężczyzn i chłopców w działania służące położeniu kresu przemocy wobec kobiet i dziewcząt i w eliminowanie nierówności płci, uwrażliwiać ich na skutki nierówności płci oraz propagować ich aktywną i konstruktywną rolę we wspieraniu zmiany zachowań, w reagowaniu na dyskryminujące normy społeczne i w zwalczaniu stereotypów płciowych.
16. Rada podkreśla, że Komisja, wysoka przedstawiciel i państwa członkowskie powinny nadal znacząco zwiększać systematyczne wykorzystywanie analizy dotyczącej płci i konsekwentne włączanie perspektywy płci w główny nurt, w tym gromadzenie i wykorzystywanie danych w podziale ze względu na płeć i wiek i wskaźników uwzględniających płeć w określaniu, planowaniu, wdrażaniu, monitorowaniu i ocenie wszystkich procesów w działaniach zewnętrznych UE, w tym w takich dziedzinach jak handel, inwestycje dotyczące infrastruktury, inwestycje sektora prywatnego i programy łączenia instrumentów finansowych, inicjatywy z zakresu bezpieczeństwa i zmiana klimatu. Szczególną wagę we wszystkich działaniach zewnętrznych i we współpracy międzynarodowej należy również przykładąć do obszarów tematycznych, których cel i treść potencjalnie mogą zmienić sytuację pod względem równości płci, oraz do analizowania instytucjonalnych, społecznych i systemowych norm i zachowań leżących u podstaw nierówności płci oraz sprzeciwiania się tym normom, ponieważ mają one kluczowe znaczenie we wprowadzaniu głębszych zmian. Podejście do rozwoju oparte na prawach człowieka powinno wspierać te wysiłki, w tym poprzez włączenie równości płci do zestawu narzędzi „Podejście oparte na prawach człowieka, uwzględniające wszystkie prawa człowieka, stosowane w unijnej współpracy na rzecz rozwoju”. Rada podkreśla również znaczenie dalszego wzmocnienia zmiany kultury instytucjonalnej, by wzmocnić równość płci.

17. Rada zwraca uwagę, że podczas realizacji drugiego planu działania w sprawie równości płci i ogólniej – realizacji celów zrównoważonego rozwoju – ważna jest ścisła współpraca ze społeczeństwem obywatelskim. Docenia ogromną rolę społeczeństwa obywatelskiego, oddolnych organizacji kobiecych i obrońców praw człowieka, jaką pełnią te podmioty poprzez aktywne zaangażowanie i konsultacje. W związku z tym zwraca się do służb Komisji, wysokiej przedstawiciel i państw członkowskich o kontynuowanie i pogłębianie współpracy i konsultacji z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego działającymi na rzecz równości płci oraz wzmacniania pozycji kobiet i dziewcząt. Powinno to mieć miejsce na wszystkich szczeblach podczas realizacji wspomnianego drugiego planu działania, w tym w ramach analizy dotyczącej płci, oraz przez cały cykl programowania i cykl polityki. Należy odpowiednio uwzględnić potrzebę zapewnienia większego bezpieczeństwa i ochrony kobietom, organizacjom kobiecym i obrończyniom praw człowieka i stworzenia środowiska sprzyjającego społeczeństwu obywatelskiemu. Należy również zwrócić uwagę na kobiety i dziewczęta mieszkające na terenach wiejskich.
18. Aby zapewnić pełną realizację wszystkich zobowiązań UE na rzecz równości płci w stosunkach zewnętrznych Rada zachęca Komisję i wysoką przedstawiciel do kontynuowania –wraz z państwami członkowskimi – kompleksowych prac nad stworzeniem ambitnej agendy na rzecz równości płci i wzmocnienia pozycji kobiet.
19. W miarę jak zbliżają się istotne wydarzenia 2020 r. – takie jak 25. rocznica deklaracji pekińskiej i pekińskiej platformy działania, 5. rocznica ustanowienia celów zrównoważonego rozwoju w ramach Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, 20. rocznica rezolucji RB ONZ nr 1325 w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa i odnowienie unijnego „Strategicznego zaangażowania na rzecz równości płci w latach 2016–2019” – i w świetle proponowanego przystąpienia UE do Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (konwencji stambulskiej), Rada wzywa wszystkie podmioty, aby zwróciły szczególną uwagę na zapewnienie spójności między wewnętrznymi i zewnętrznymi politykami i działaniami unijnymi.
20. W tym kontekście Rada z zadowoleniem przyjmuje uruchomienie oceny dotyczącej realizacji drugiego planu działania w sprawie równości płci i ponownie potwierdza potrzebę kontynuowania opracowywania uproszczonych, przyjaznych użytkownikowi i rzetelnych mechanizmów sprawozdawczych. Rada zwraca się do Komisji, by wykorzystała swoje wnioski do zapewnienia stałych postępów osiąganym w ramach drugiego planu działania i skupienia swoich wysiłków w 2020 r. na nowym unijnym planie działania w sprawie równości płci, zakładając wysoki poziom ambicji, integracji i realizacji we wszystkich obszarach polityki zewnętrznej.